

Meneillään oleva vaativan lääkinnällisen kuntoutuksen KELA-kilpailutus on herättänyt huolta niin palvelua tarjoavien ammattilaisten kuin palvelun kohteena olevien joukoissa.

Lakisääteinen lääkinnällinen kuntoutus voi koskea milloin tahansa, ketä tahansa. Suurinta ihmetystä meneillään olevassa kilpailutuksessa herättää Kelan päätös siirtyä hinta-laatusuhde 50%/50% painotus arvosta 80%/20% painotus arvoon. Tämä ei tule palvelemaan ketään: lyhyellä tähtäimellä säästöjä voi tulla, mutta onko pitkällä tähtäimellä varaa tiputtaa laadukkaasta, osaavasta kuntoutuksesta? Varhain aloitetulla kuntoutuksella voidaan mahdollistaa sekä edistää asiakkaan toimintakykyä. Lisäksi laadukkaalla kuntoutuksella saavutetaan vaikuttavaa näyttöä asiakkaan tulevaan palvelutarpeen arviointiin. Miten käy kuntoutuksen laadun, jos hinnalla on näin suuri painoarvo?

Kela vetoaa päätöksissään Aalto yliopistolla teettämään tutkimukseen, jossa palveluntuottajien epäillään mm. liian suuriin ja kalliisiin tiloihin investoinnista saadakseen kilpailutuksessa lautapisteitä. Emme tiedä miten tähän johtopäätökseen on päädytty. Kalevan artikkelin(11.04.2018 Kaleva) mukaan kukaan tutkijoista ei ole perehtynyt vaikeavammaisten henkilöiden kuntoutukseen. Laadukkaassa toimintaterapiassa tilalla ja kulloinkin terapiassa käytettävillä välineillä on iso merkitys. Toimintaterapeutilla käyvät asiakasryhmät voivat koostua hyvin eri-ikäisistä ja omata hyvin erilaisia toimintakykyyn vaikuttavia haasteita.. Haluamme myös tulevaisuudessa tarjota kuntoutuksessa käyville asiakkaille hyvää ja heidän tavoitteisiinsa kohdennettua tehokasta kuntoutusta. Tilojen on oltava esteettömiä ja asiakkaalle mahdollisimman helposti saavutettavissa.

Laatua ja toimintaterapiaan liittyvää erityisosaamista me toimintaterapia-alan yrittäjät olemme myös edistäneet sekä ylläpitäneet täydennyskoulutuksilla. Terveystenhuollon ammattihenkilöllä on lakisääteinen velvollisuus ylläpitää ja kehittää ammattitaitoaan (L559/1994). Täydennyskoulutuksen merkitys korostuu tervetystenhuollossa erityisesti, koska hoitokäytännöt muuttuvat jatkuvasti lääketieteen, biotieteen, terveystieteen ja teknologian nopean kehityksen myötä. Hoitoketjujen toimivuus ja työyhteisöjen kehittäminen edellyttävät täydennyskoulutuksen järjestämistä. (terveysministeriön oppaita 2004:3 Tervetystenhuollon täydennyskoulutussuositus, SOSIAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖ Helsinki 2004). Nyt niiden painoarvo kilpailutuksessa on aiempaa selvästi pienempi ja tämä on myös kuntoutujien kannalta ikävää. Toimintaterapeutin peruskoulutuksen lisäksi monelle meistä on välttämätöntä hakeutua lisäkoulutuksiin jotta kykenisimme paremmin vastaamaan erilaisten asiakasryhmien tarpeisiin. Kouluttautuminen tapahtuu aina omakustanteisesti ja omalla ajalla. Tulevaisuuden uhkakuvana voidaan nähdä lääkinnällisen kuntoutuksen hintojen alasajo sekä toimintaterapia-alan taantumisen kaventuneen ammattiosaamisen myötä.

Uuden kilpailutuksen myötä Kela rohkaisee asiakkaita vaihtamaan terapeuttia halvempaan. Tämä tuo väistämättä takapakkia kuntoutuksessa. Esimerkiksi uuden lapsen aloittaessa terapian, menee lapsesta riippuen ainakin 2-5 käyntiä tutustumiseen. Terapeutin on opittava tuntemaan lapsi, taidot ja haasteet, miten hän reagoi uusissa tilanteissa ja kuinka hänet saa motivoitua harjoittelemaan itselleen haastavia asioita. Lapsen on opittava luottamaan terapeuttiin ja hänen täytyy saada tutustua rauhassa terapiatilaan sekä välineisiin ennen kuin pitkäjänteinen työskentely onnistuu. Terapeutin vaihtaminen ei siis tuo säästöjä vaan pikemminkin lisää kustannuksia.

Kelan kilpailutuksessa on uusi asenne yhteistyöhön palveluntuottajien kanssa. Pärjätäkseen kilpailutuksessa on sitouduttava melko suuriin asiakasmääriin ja jos tähän ei sopimuskaudella

pystykään vastaamaan, niin edessä on taloudellinen rangaistus. Esimerkiksi toimintaterapia-alan yrittäjä epäonnistuu työntekijöiden tai alihankkijoiden rekrytoinnissa, voi uhkana olla palveluntuottajan sopimuksen purkaminen. Toimintaterapia-alan yksityisten palvelujen ollessa paljolti pien- ja yksinyrittäjien tuottamaa, tällaiset vaatimukset yhdessä muiden tulevien lisäkustannusten (esim. KANTA) kanssa ajavat yrittäjät erittäin ahtaalle. Päättäjien olisi hyvä muistaa, että me pienyrittäjät maksamme kaikki veromme Suomeen. Toimintaterapeutin ammatin maine on tärkein valtti kuntouttavassa työssämme ja siten myös työmoraali ja -etiikka ovat korkealla!

Toimintaterapeutit Hanna Lampi, Aija Hyvärinen, Heli Arokki, Seija Variola, Virpi Kauhanen, Kirsi Lindedahl, Marja Laakso, Emmi Bergman, Heidi Åkerlund, Minna Taurula, Riikka Östman, Nadja Ristaniemi, Saana-Maria Tenkanen, Minna Saksa, Riitta Mikkola, Satu Heino, Taina Puhakka, Outi Linnakallio, Johanna Pohjola, Marie Loukeinen, Sonja Tuohimaa, Maikku Tammisto, Terhi Luhtala, Ulla Niutanen, Hellu Taskila, Hanna Huttunen, Mira Komulainen, Sanna Lampinen, Heli Ojamaa